

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความหมายที่แสดงความรู้สึกนึกคิดให้เข้าใจซึ่งกันและกัน บุคคลใดมีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดีย่อมดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ทักษะทางภาษา ประกอบด้วยทักษะทางการฟัง ทักษะทางการพูด ทักษะทางการอ่าน และทักษะทางการเขียน ในชีวิตประจำวันของมนุษย์นั้น ต้องใช้ทักษะทางภาษาทั้งสี่ด้านนี้ร่วมกัน ในกระบวนการสื่อสาร เพื่อเสริมสร้างสติปัญญา แสดงความรู้สึกนึกคิด และถ่ายทอดประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม ดังคำกล่าวของ ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2546 : 57 – 58) ที่กล่าวไว้ว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือ อันสำคัญยิ่งของมนุษย์ ในอันที่จะนำไปสู่ การติดต่อสื่อสาร การศึกษาหาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรมจากชนรุ่นหนึ่งไปยังอีก รุ่นหนึ่ง” ความสำคัญ ของภาษาไทย รัฐได้กำหนดให้เยาวชน ได้เรียนรู้เป็นนโยบายผ่านการจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2545 ก : 3) และ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1) ได้ระบุตรงกันถึงความสำคัญของภาษาไทย ว่าภาษาไทย เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และ เสริมสร้างบุคลิกภาพ ของคนไทยให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและ ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคม และเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1) ระบุว่าภาษาไทยจะต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้ในชีวิตจริง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้ภาษา จึงได้กำหนดให้เปิดสอนวิชาภาษาไทยในทุกระดับชั้น มีทั้งรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก โดยหลักสูตรกำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้เอาไว้ใน มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ซึ่งมาตรฐานการเรียนรู้ ชั้น ม. 1-3 ข้อที่ 5 กำหนดให้ผู้เรียนต้องสามารถแต่งคำประพันธ์ได้ โดยแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการฝึกแต่งคำประพันธ์ต้องอาศัยความสามารถทุกทักษะ และต้องใช้เวลานาน หลักสูตรทุกช่วงชั้น กำหนดให้เรียนเกี่ยวกับการแต่งคำประพันธ์ในหลักสูตรภาษาไทยรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับคำประพันธ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรซึ่งมี กาพย์ กลอน และโคลง (กรมวิชาการ. 2545 ก : 25)

การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรดังกล่าว การเขียนบทร้อยกรองเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ที่หลักสูตรได้ปลูกฝังให้เยาวชน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไปได้ฝึกแต่งบทประพันธ์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังที่ วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2540 : 26) กล่าวถึงลักษณะของภาษาไทยว่า “ภาษาไทยเป็นภาษาภาพยอกลอนมากกว่าภาษาร้อยแก้ว เพราะแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว คนไทยชอบจังหวะ ชอบสัมผัสคล้องจองแม้ในภาษาพูดสามัญ” เช่นเดียวกับ ชลดา เรื่องรักย์ลิขิต และ สุจิตรา จงสถิตวัฒนา (2542 : 1) ได้กล่าวว่า “คนไทยมีนิสัยเจ้าบทเจ้ากลอน จะเจรจาสิ่งใด เรื่องใด ก็มักใช้ถ้อยคำที่มีสัมผัสต่อเนื่องคล้องจองกันมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล ดังจะเห็นตัวอย่างได้จากเพลงพื้นเมือง บทพญา คำพังเพย สุภาษิต บทเพลง ไม่ว่าจะเป็นเพลงไทย หรือเพลงไทยสากลและวรรณคดีร้อยกรองเรื่องต่างๆ คนไทยยังนิยมฟังคำหรือข้อความที่มีลักษณะรื่นไหลอันเกิดจากรับส่งสัมผัสกันด้วย เพราะนอกจากจะฟังรื่นหูได้รสไพเราะแล้ว ยังช่วยให้สามารถจดจำเนื้อความเหล่านั้น ได้ง่ายขึ้น”

การสอนให้ผู้เรียนเขียนกลอนเป็นเรื่องที่ยากเพราะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละคน (วสุณี รักษาจันทร์. 2541 : 69) เนื่องจากศิลปะการเขียนและการประพันธ์เกิดจากประสบการณ์ และจินตนาการของผู้เขียนที่ถ่ายทอดผ่านตัวอักษรสู่ผู้อ่าน การที่จะรวบรวมความคิดว่าจะเขียนอะไร เป็นสิ่งที่ไม่ง่ายนัก ปัญหาสำคัญอันเกิด

จากการคิดและการเขียนนั้น ทำให้หลายคนท้อแท้ไม่ฝึกและพัฒนาตนเอง หากมีความพยายาม มีความตั้งใจจริง และได้รับโอกาส รวมทั้งมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแล้ว การคิดและการเขียนสามารถพัฒนาได้หากมีความพยายาม (สมบัติ จำปาเงิน, 2541 : 6) จึงเป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยที่ต้องคิดหาทวิธการสอน และเปลี่ยนแปลงวิธีสอน เพื่อให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เพราะโดยธรรมชาติแล้วทวิธการสอน มีเสียงสัมผัสคล้องจองที่ฟังไพเราะ ท่องจำได้ คล่องปาก หากการสอนทำให้เด็ก ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น (เนาวรัตน์ ศรีน้ำ, 2549 : 3)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอน โดยวิธีการกระทำซ้ำๆ และบ่อยๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การใช้แบบฝึกเพื่อเป็นเครื่องมือในการฝึกฝนทักษะ เป็นวิธีที่ดีและเหมาะสมวิธีหนึ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นที่ครูจะต้องสร้างแบบฝึกเฉพาะเรื่องขึ้นสำหรับฝึกเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความคล่องแคล่ว ในทักษะการแต่งคำประพันธ์ ดังที่ พรทิพย์ เสาวโค (2543 : 62 - 63) ได้สร้างแบบฝึกการแต่ง คำประพันธ์ ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่านักเรียนมีความสามารถแต่งคำประพันธ์สูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ และนักเรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้ได้ดี วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่า แบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกแบบหนึ่ง คือการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทางการเรียนเนื้อหาวิชาดีขึ้น เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น การฝึกทำซ้ำทำบ่อย ๆ ยิ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญ สามารถจดจำเรื่องราวนั้นได้อย่างคงทนอีกด้วย ขวัญฤทัย แสนพันธ์ (2545 : 49) กล่าวถึง แบบฝึกที่ดีว่าต้องใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย มีกิจกรรมหลากหลาย ใช้ถ้อยคำเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ใช้เวลาทำไม่มากหรือน้อยจนเกินไป เพื่อที่นักเรียนจะได้ไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน สมถวิล มธิศิริกุล (2549 : 30) สรุปประโยชน์ของแบบฝึกว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือช่วยฝึกฝนเสริมทักษะทางภาษา แก้ปัญหา การอ่าน การเขียนเป็นรายกลุ่ม และรายคนได้ดี สามารถทดสอบและประเมินผล ทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของนักเรียนเฉพาะจุด นักเรียนสนุกสนานขณะเรียน และเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก ที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงใน

การเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากร รวมทั้งเป็นกำลังใจให้แก่กันและกัน คนที่เก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบทางการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม (วัฒนาพร กระจับทุกข์. 2541 : 38)

รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีวิธีการดำเนินการหลัก ๆ ได้แก่ การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนนและระบบการให้รางวัล แตกต่างกันไป เพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดต่างก็ใช้หลักเดียวกัน คือ หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ต้องอาศัยพึ่งพากัน 2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ 3) การเรียนรู้ต้องอาศัยทักษะทางสังคม 4) การเรียนรู้ร่วมกันต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม และ 5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่มและวัดประเมินได้ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ คือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างมากที่สุดโดยอาศัยการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระ และวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัลเป็นประการสำคัญ (ทิสนา แคมมณี. 2551 : 225 - 226)

กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Division : STAD) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งในกระบวนการเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย ๆ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือกันจนบรรลุเป้าหมายตลอดจนส่งเสริมให้ทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข (จันทร์ดา ดันติพงศานุรักษ์. 2543 : 36)

ผู้วิจัย มีความสนใจแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) ซึ่งมีการจัดกลุ่มนักเรียนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มละ 4 คน เป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน โดยครูสอนเนื้อหาบทเรียนใหม่ให้กับนักเรียน และให้นักเรียนช่วยกันศึกษาและทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายร่วมกันจนสำเร็จ มีการทดสอบรายบุคคลและมีการคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม เพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งวิธีการเรียนลักษณะนี้ มีประโยชน์ คือทำให้นักเรียนมี

ปฏิสัมพันธ์กัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือกัน มีการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เป็นผลทำให้สมาชิกของกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น จากผล การวิจัยของ ขวัญฤทัย แส่นพันธ์ (2545 : 111) และ เนาวรัตน์ ศรีน้ำ (2549 : 37) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT) ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองขามแสบง ปีการศึกษา 2547 สาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.63 ปีการศึกษา 2548 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 52.05 ปีการศึกษา 2549 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.70 และปีการศึกษา 2550 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.88 จากรายงาน ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 ผลการทดสอบในระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 41.09 ระดับสังกัดมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 41.00 ระดับจังหวัดมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.62 ระดับโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 41.43 (โรงเรียนบ้านหนองขามแสบง. 2552 : 22) ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนในรายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70.03 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 80 (โรงเรียนบ้านหนองขามแสบง. 2552 : 35) จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนบ้านหนองขาม แสบง ที่ผ่านมามีคะแนนเฉลี่ย จากการทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับ ก่อนข้างต่ำ และไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ส่วนในเรื่องการเขียนทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรองของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองขาม แสบง พบว่า ไม่มีความสามารถในด้านการแต่งคำประพันธ์ และอ่านยังไม่ถูกต้องตามหลัก การอ่านคำประพันธ์ ปัจจุบันแม้ว่าการสอนบทร้อยกรองในโรงเรียนจะได้รับการส่งเสริมมาก ขึ้นกว่าเดิม แต่การสอนเขียนบทร้อยกรองก็ยังมีปัญหาเช่นเดิม เนื่องมาจากครูผู้สอนคิดว่าตน ไม่มีความถนัด และคิดว่าการเขียนบทร้อยกรองเป็นเรื่องยาก นักเรียนขาดแรงจูงใจใน การเรียน การเขียนบทร้อยกรอง จึงไม่บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร นอกจากนี้ครูยัง ขาดสื่อที่น่าสนใจ ไม่มีเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการฝึกกิจกรรมการเขียนกลอนสุภาพ และขาด การจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน เมื่อนักเรียนผ่านการเลื่อนชั้นขึ้นมา เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนกลอนสุภาพ กล่าวคือ เมื่อให้แต่งกลอนสุภาพแล้วนักเรียนมีปัญหาหลายอย่าง เช่น การใช้คำ การลงสัมผัส การแต่ง ไม่ถูกต้องตามลักษณะฉันทลักษณ์ และการใช้ภาษา ส่วนการลำดับความคิด นักเรียนไม่

สามารถเลือกใช้คำหรือข้อความมาร้อยเรียงให้เกิดความสละสลวยและเกิดความงามทางภาษา ได้การแต่งกลอนสุภาพจึงเป็นปัญหาที่พบเห็นและเกิดกับนักเรียนมาทุกรุ่น ปัญหาดังกล่าว ไม่ได้รับการแก้ไข จึงส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเขียนกลอนสุภาพได้อย่างถูกต้อง

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และประสบปัญหา เกี่ยวกับการสอนเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนอยู่เสมอ จึงมีความสนใจที่จะหาแนวทางใน การแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาทักษะการเขียนกลอนสุภาพ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้ในการฝึกเขียนกลอนสุภาพ

คำถามการวิจัย

การพัฒนาทักษะการเขียนกลอนสุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนกลอนสุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) ที่มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ การเขียนกลอนสุภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) ก่อนเรียน และหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้วย แบบฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD)

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ การเขียนกลอนสุภาพ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองขามแสง ตำบลคอนจัว อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 31 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรอิสระคือ การเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ การเขียนกลอนสุภาพ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD)
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ
 - 2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนกลอนสุภาพ
 - 2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD)
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะเป็นเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อาษาไทย เรื่อง การเขียนกลอนสุภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 และหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 สร้างเป็นแบบฝึกทักษะ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ชุด คือ

 - 3.1 หาคำคล้องจอง
 - 3.2 ไม่บ่กพร่องคำไวพจน์
 - 3.3 รู้คณะตามกฎกลอนสุภาพ
 - 3.4 สัมผัสพึงทราบหลักกลอนมี
 - 3.5 แต่งกลอนให้ดีตามหัวข้อ
 - 3.6 แต่งเติมต่อความคิดอิสระ
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

5. สถานที่วิจัย คือ โรงเรียนบ้านหนองขามแสบง อำเภอบรบือ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ แบบฝึกทักษะ 6 ชุด ในการฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) สำหรับใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านหนองขามแสบง เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่ให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วย เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กเรียนอ่อน 1 คน ร่วมมือกันช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของตนเอง และของกลุ่ม มีการเสริมแรง คือ รางวัล หรือคำชมเชย ซึ่งมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1) การนำเสนอสิ่งที่เรียน ครูเป็นผู้นำเสนอสิ่งที่นักเรียนต้องเรียน ไม่ว่าจะป็นมโนคติ ทักษะ หรือกระบวนการ 2) การทำงานเป็นกลุ่ม ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4 - 5 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกันช่วยเหลือกัน 3) การทดสอบย่อยหลังจากเรียนจบ บทเรียน หรือเนื้อหาแต่ละเรื่อง จะมีการทดสอบย่อยโดยนักเรียนแต่ละคน ต่างคนต่างทำ เป็นการประเมินความรู้ที่ได้เรียนมา 4) คะแนนพัฒนาการของนักเรียน หลังการทดสอบย่อย นักเรียนจะต้องหาคะแนนพัฒนาการของตนเอง โดยเอาคะแนนจากการทดสอบไปเทียบกับ คะแนนฐาน และ 5) การรับรองผลงานของกลุ่ม โดยการประกาศให้ทราบ พร้อมให้คำ ชมเชย และให้รางวัลตามที่ตกลงกันไว้

3. กลอนสุภาพ หมายถึง การเรียบเรียงคำหรือข้อความให้ได้ใจความไพเราะ และ ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ กลอน 6 กลอน 7 กลอน 8 และ กลอน 9 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลอน 8 สร้างเป็นแบบฝึกทักษะการเขียน กลอน 8 ในแต่ละวรรคมี 8 คำ แต่ถ้าใจความในวรรคนั้นขาดหายไปสามารถเพิ่มได้อีก 1 คำ ตามลักษณะคำประพันธ์ ซึ่งมีลักษณะบังคับเฉพาะ 4 ประการ คือ คณะ พยางค์ สัมผัส และ เสียงวรรณยุกต์

4. แบบฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพ หมายถึง สื่อการเรียนชนิดหนึ่งซึ่งเป็น แบบฝึกทักษะสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับ

การเขียนกลอนสุภาพเพิ่มขึ้น โดยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 6 ชุด ดังนี้

- 4.1 ชุดที่ 1 หาคำคล้องจอง
- 4.2 ชุดที่ 2 ไม่บกพร่องคำไวพจน์
- 4.3 ชุดที่ 3 รู้คณะตามกฎกลอนสุภาพ
- 4.4 ชุดที่ 4 สัมผัสพยางค์หลักกลอนมี
- 4.5 ชุดที่ 5 แต่งกลอนให้ดีตามหัวข้อ
- 4.6 ชุดที่ 6 แต่งเติมต่อความคิดอิสระ

5. เกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ การเขียนกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้น ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ระดับที่ผู้วิจัยพึงพอใจ ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละ 80 ของค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบฝึกทักษะทุกชุด ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละ 80 ของค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนโดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนสอบก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน โดยกำหนดค่าดัชนีประสิทธิผลไว้ที่ 0.5 ขึ้นไป

7. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนกลอนสุภาพ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความรู้ความสามารถในด้านวิชาการ เรื่อง การเขียนกลอนสุภาพ ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระตามมาตรฐานของวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบ หรือพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องการเขียนกลอนสุภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ (STAD) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้เรียนเต็มใจ และกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้วยการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ 15 ข้อ

ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถเขียนกลอนสุภาพจากการฝึก โดยใช้แบบฝึกทักษะและสามารถนำไปฝึกที่บ้านได้ด้วยตนเอง
2. ครูได้แนวทางสำหรับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) ให้มีประสิทธิภาพต่อไป
3. โรงเรียนมีแบบฝึกทักษะไว้ใช้ฝึกการเขียนกลอนสุภาพสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียนกลอนสุภาพ
4. นักเรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่ม และตระหนักในคุณค่าของตนเอง
5. นักเรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่ม และได้พัฒนาทักษะทางสังคม รวมทั้งตระหนักในคุณค่าของตนเอง
6. ครูได้ทราบความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ (STAD) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น